

Verslag activiteiten Stichting ArchiScienza 2023

Experiment Krewerd

Vanaf 2017 is ArchiScienza initiator en begeleider en sponsor bij het Experiment Krewerd. Het dorp Krewerd ligt in het aardbevingsgebied in Groningen. Er wordt geëxperimenteerd met andere aanpakken van de aardbevingsproblematiek met als centraal uitgangspunt: bewoners centraal. Voorzitter Fons Verheijen is dorpsbouwmeester. Een van de vele initiatieven dit jaar was de voor de versterking van de huizen noodzakelijke 4 tijdelijke woningen niet, zoals gebruikelijk, uit te voeren met lelijke noodcontainers, maar als volwaardige woningen in een voorbeeldige stedenbouwkundige setting. Die woningen zijn er gekomen en het project heeft in 2024 een eervolle vermelding gekregen bij de Rijbsprijs voor voorbeeldig opdrachtgeverschap de Gouden Pyramide.

Singelpark

Het Singelpark in Leiden is een zeer succesvol burgerinitiatief, een rondlopend park om de binnenstad van 6,2 kilometer. Voorzitter Fons Verheijen was een van de founding fathers. Dit jaar een kleine steunsubsidie.

72 Parels voor Leiden

Dit langer lopend project om op onverwachte plekken in Leiden kleine architectonische pareltjes te stimuleren loopt langzaam vast in bureaucratie.

Zebrapanelen

Bij de gedeeltelijke sloop van Naturalis kwamen 60 grote Zebrapanelen vrij, onderdelen van een kunstwerk van Jan Kleingeld. ArchiScienza heeft zich hier over ontfermd. Voorzitter Fons Verheijen heeft een tafels ontworpen met deze panelen en laten maken. De opbrengst van deze tafels kwamen ten goede van de kunstenaar die in een verzorgingstehuis woont zonder pensioen.

Leidsch Dagblad

REGIO

Onze bevoorrechte positie vraagt van ons dat we ook iets moeten terugdoen voor de samenleving

Hoogleraar Kutsal Yesilkagit

→ REGIO 3

VOOR HET LAATSTE NIEUWS: LEIDSCHDAGBLAD.NL

TIPS EN REACTIES: REDACTIE@LEIDSCHDAGBLAD.NL

WOENSDAG 5 MEI 2021

Loopbrug Naturalis verzaagd tot tafels met een zebraprint

Leiden ■ De voormalige loopbrug tussen Naturalis en het Pethuis krijgt een tweede leven. Van de panelen met zebraprint worden tafels gemaakt.

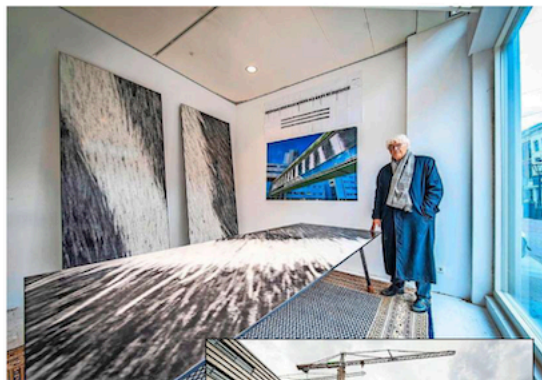
Twee tafels staan sinds deze week uitgesteld in de etalage van het voormalige warenhuis V&D aan de Leidse Breestraat. Het is een initiatief van architect Fons Verheijen. Hij ontwierp het gebouw voor natuurhistorisch museum Naturalis, dat in 1998 in gebruik werd genomen.

Bij zijn ontwerp hoorde destijds ook een loopbrug, die het zeventiende-eeuwse Pethuis verbond met het nieuwe museumgebouw. Bezoekers kwamen binnen via het Pethuis. Daar in zaten onder meer de kassa, de garderobe, het restaurant en de museumwinkel. Via de loopbrug kon het publiek veilig de Darwinweg oversteken om de opgezette dieren en de andere museumstukken van Naturalis te gaan bewonderen in de nieuwbouw.

Lede ogen

Toen Naturalis na een aantal fusies uit zijn voegen barstte en als museum veel populairder bleek dan vooraf was ingeschat, werd een nieuw museumgebouw meerzeggend. Het Pethuis werd afgedankt als entreegebouw en de loopbrug was dus ook niet meer nodig. Architect Fons Verheijen zag met lede ogen aan dat de brug werd gesloopt.

„De panelen aan de zijkant van de loopbrug zijn destijds ontworpen door de Leidse kunstenaar Jan Kleingeld”, vertelt Verheijen, „omdat de brug moest zorgen voor een veilige oversteek, dacht hij aan een zebra. In het depot van Naturalis is

Architect Fons Verheijen bij een van de tafels in de etalage van V&D. Inzet: de inmiddels gesloopte loopbrug. FOTO: HILCO KUIPERS/ARCHIEFFOTO

hij op zoek gegaan naar de meest ruwharige zebra in de collectie. Daar heeft hij foto's van gemaakt. Dat beeld heeft hij opgeblazen en heeft hij gebruikt voor de circa zestig panelen van de brug.”

De ruim zeventig meter lange brug is in de zomer van 2017 afgebroken. In allerijl voorkwam Fons Verheijen dat de door Kleingeld ontworpen panelen bij het sloopsval terechtwamen. „Die brug was in twintig jaar tijd een icoon geworden. Het zou eeuwig zonde zijn ge-

weest om die panelen zomaar weg te gooien.”

Hij breidde op een tweede leven voor de panelen. Een gerenomeerd architectenbureau ontwierp een paviljoen, dat ervan gebouwd

zou kunnen worden. Dat plan bleek veel te kostbaar om uit te voeren. Een kunstenaar wilde er een soort 'Paard van Troje' van bouwen, maar daar bleken de panelen weer ongeschikt voor te zijn.

De brug moest zorgen voor een veilige oversteek en dus werd het een zebra

Uiteindelijk ontstond bij Fons Verheijen het idee om er tafels van te maken. Hij ontwierp twee modellen: een kleine tafel van 139 bij 115 centimeter en een grote van 278 bij 115 centimeter. Het tafelblad is een geëmailleerde metaalplaat met zebraprint. De vier poten lopen schuin weg en eindigen allemaal met een zebrahoef.

De tafels kosten respectievelijk 1000 en 1500 euro. Ze worden vervaardigd door de Jongens van De Wit. Elke tafel is anders en ze krijgen allemaal een eigen nummer. De winst die er na aftrek van de kosten overblijft, gaat in een pensioenpot voor kunstenaar Jan Kleingeld. Hij werd enkele jaren geleden getroffen door een herseninfarct en is niet meer in staat om te werken.

Ondersteuning

„Het gaat goed met hem”, zegt zijn dochter Nina Kleingeld. „Hij woont tegenwoordig in een zorginstelling in Hazerswoude. Gelukkig kan hij nog schilderen en aquarellen om zichzelf in artistiek opzicht te uiten.” Als kunstenaar heeft hij nooit pensioen opgebouwd en met deze actie krijgt hij enige financiële ondersteuning.

De zebratafels blijven tot half juni te zien in de etalage van V&D aan de kant van de Breestraat. Voor meer informatie: tel. 06-51235995.

Limes Katwijk, limescoop, Romenenconcert, lounge, romeins Katwijk, prenten

De Romeinse Limes is Unesco Werelderfgoed. De Limes eindigt /begint aan de kust in Katwijk, een markant punt dus. ArchiScienza ondersteunt doet actief mee met de de vrijwilligers werkgroep Romeinen in Katwijk, met een serie te realiseren plannen. Dit jaar is de Limescoop ontwikkeld en uitgevoerd. De Limescoop is een toeristische verrekijker waardoorheen met Virtual Reality de Romeinse wereld 1800 jaar geleden kan bekeken worden en waar je het verdwenen laatste Romeinse fort langs de Limes, Brittenburg, kan zien. Vanaf de plaatsing in juni zijn in 2023 meer dan 20.000 keer gebruik gemaakt van de kijker.

ArchiScienza heeft in 2023 een tweetal Romeinse concerten door het Stringwood Ensemble gesponserd.

Een van de plannen van de werkgroep Romeinen is het realiseren van een amfitheater op bij de buitensluis in Katwijk, als eindpunt van de Limes. ArchiScienza heeft opdracht gegeven de locatie 3D te scannen, opdat plannen verder kunnen worden uitgewerkt.

Van het fort Brittenburg zijn vanaf medio 1500 tot medio 1700 vele prenten gepubliceerd. ArchiScienza verzameld deze en laat ze inlijsten. Dit voor de collectie van het in 2028 te openen Erfgoedmuseum “Limes aan Zee” bij de uitwatering in Katwijk, ook een initiatief van de wekgroep Romeinen.

Earth Wind & Fire

ArchiScienza heeft bijgedragen aan een symposium van de stichting Earth Wind & Fire, een stichting voor duurzame installatie oplossingen in de Bouw.

G. Finyiza

G. Finyiza is een antropologe uit Malawi, die in de VS de mogelijkheid kreeg haar masterstudie te doen. ArchiScienza heeft reiskosten naar Malawi (waar ze haar onderzoek voor haar eindscriptie deed) betaald. Eind 2023 is zij cum laude geslaagd.

Huize Alegonda

Hans Vingerling en Annemarie Kingmans werken aan een boek over het monument Alegonda (architect Oud). ArchiScienza ondersteund in de kosten.

Kunstwerk Meine Jansen

In Leiden wordt het belastingkantoor afgebroken. In het gebouw i het grootste wederopbouw kunstwerk van kunstenaar Meine Jansen. 7 meter breed en 17 meter hoog glas in beton. Om het kunstwerk te sparen werkt ArchiScienza mee met een groep betrokkenen. Een boekwerkje met pleidooien en herplaatsingsplannen is gefinancierd.

Kiosk

De stichting Plnt in Leiden heeft het initiatief genomen een bloemenkiosk op het Noordeinde, dat weg moet, te behouden en elders een tweede leven te geven. ArchiScienza ondersteunde met 10.000 euro. Ondertussen blijkt de redding niet te lukken. In 2024 is het geld teruggestort.

Hergraven beek

ArchiScienza heeft een bijdrage gedaan om een oude beek landschappelijk te reconstrueren bij bij het kasteel Le Plessis in de Morvan, Frankrijk.

Katwijks Museum

Samen met architect Joop Siera heeft voorzitter Fons Verheijen, als vrijwilligers, een nieuwbouwplan voor het Katwijks Museum ontworpen. ArchiScienza heeft de bouwkostenadviseur betaald die het investeringskosten-overzicht heeft gemaakt.

